

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

КАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІДПРИЄМНИЦТВА

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

_____ В. С. Чопей

«_____» _____ 20__ р.

СИЛАБУС

ОК 2.22 Зовнішньоекономічна діяльність підприємства

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма _____ Менеджмент _____

(назва освітньої програми)

освітнього рівня _____ Бакалавр (перший рівень вищої освіти) _____

(назва освітнього рівня)

галузь знань _____ 07 Управління та адміністрування _____

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) _____ 073 Менеджмент _____

(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) _____ _____

(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж _____ Карпатський інститут підприємництва _____

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 90 год.,3 _____

Форма підсумкового контролю: екзамен _____

Хуст 2021 рік

ІНФОРМАЦІЯ

ПРО ВИКЛАДАЧА ТА ДОПОМІЖНИХ ОСІБ

Викладач	<i>Волощук Надія Юріївна, доцент</i>
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	<i>П.І.Б. осіб, залучених до викладання, місце роботи, посада, науковий ступінь, вчене звання</i>
Профайл викладача	<i>Посилання на сторінку викладача на сайті навчально-виховного підрозділу</i>
Канали комунікації	Телефон деканату: 0971434146 Телефон викладача: 0976698635 Електронна пошта: Nadezdavoloshka@gmail.com Вайбер: 0976698635 <i>Кабінет (електронний кабінет):</i>
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу http://vo.ukraine.edu.ua/ за адресою	<i>Посилання на курс</i> https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=2207

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 3	Галузь знань <u>07</u> «Управління та адміністрування» (шифр і назва)	Вид дисципліни <u>обов'язкова</u> (обов'язкова чи за вибором студента)	
	Спеціальність <u>073</u> «Менеджмент» (шифр і назва)	Цикл підготовки <u>професійний</u> (загальний чи професійний)	
Модулів 1	Спеціалізація _____ (назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u> (назва)	Семестр	
Загальний обсяг годин –90		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		Лекції	
	16 год.	4 год.	
	Практичні, семінарські		
	16 год.	4 год.	
	Лабораторні		
	- год.	- год.	
	Самостійна робота		
58 год.	82 год.		
Індивідуальні завдання: - год.			
Вид семестрового контролю: екзамен			
Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>			

Примітка.

Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 52%

для заочної форми навчання – 10%

ПЕРЕДРЕКВІЗИТИ:

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передусь цій дисципліні:
«Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Страховання»

ПОСТРЕКВІЗИТИ

Міжпредметні зв'язки: «Міжнародна економіка», «Економіка підприємства», «Страховання», «Менеджмент».

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: надання студентам знань про механізми налагодження та реалізації зовнішньоекономічних зв'язків між підприємствами різних країн. Вивчення дисципліни дозволяє зрозуміти природу та особливості функціонування міжнародних організацій, вивчити історію та умови їх виникнення, дослідити методи, інструменти, структуру та види їх діяльності, визначити особливості та перспективи участі України у міжнародних інститутах.

Завдання навчальної дисципліни полягають в набутті студентами теоретичних знань та практичних вмінь, зокрема:

- ознайомлення із правовими засадами та принципами зовнішньоекономічної діяльності підприємств, проблемами їх розвитку;
- вивчення основних напрямів зовнішньоекономічних відносин підприємств та їх ролі в економічному розвитку підприємств України;
- виявлення раціональних форм зовнішньоекономічної діяльності підприємств і методів налагодження зовнішньоекономічних зв'язків на мікрорівні;
- розкриття організаційного механізму та організаційних структур управління зовнішньоекономічною діяльністю на підприємстві;
- ознайомлення з методами організації господарських зв'язків у рамках зовнішньоекономічної діяльності підприємств;
- вивчення відмінностей та методів ціноутворення у зовнішній торгівлі, видів цін та механізмів їхнього розрахунку;
- визначення імперативів та методів стратегічного планування міжнародного бізнесу;
- оцінка пріоритетів стратегічного планування зовнішньоекономічної діяльності підприємств України;
- надання навичок щодо оцінювання конкретної ситуації та прийняття рішень у рамках зовнішньоекономічної діяльності підприємств, здійснення аналізу її ефективності та визначення перспектив її розвитку;
- вивчення можливостей використання конкурентних переваг співробітництва з підприємствами інших країн та організації взаємодії з міжнародними спеціалізованими (галузевими) організаціям.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- понятійного інструментарію в сфері зовнішньоекономічної діяльності;

уміння:

- розглянути сучасні особливості зовнішньоекономічної діяльності, а також фактори, що обумовлюють входження України в світовий економічний простір;
- теоретично узагальнити інформацію про форми, види, засади, методи здійснення зовнішньоекономічних зв'язків вітчизняними підприємствами;
- виявляти закони та закономірності при здійсненні підприємствами експортно-імпортних операцій, адекватно користуватися нормативно- правовими документами в сфері ЗЕД, інструментами тарифного та нетарифного регулювання експортно-імпортних операцій;
- самостійно примати правильні рішення щодо оцінки кон'юнктури потенційних світових ринків, вибору потенційного зовнішнього ринку збуту, пошуку оптимальних форм співпраці з іноземними партнерами.

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9
OK i	+	+	+	+	+	+	+	+	+

	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14	ЗК 15
OK i	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9
OK i	+	+	+	+	+	+	+	+	+

	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14	СК 15
OK i	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	ΠΡΗ 1	ΠΡΗ 2	ΠΡΗ 3	ΠΡΗ 5	ΠΡΗ 6	ΠΡΗ 7	ΠΡΗ 8	ΠΡΗ 9	ΠΡΗ 10
OKi	+	+	+	+	+	+	+	+	+

	ΠΡΗ 11	ΠΡΗ12	ΠΡΗ 13	ΠΡΗ 14	ΠΡΗ 16	ΠΡΗ17
OKi	+	+	+	+	+	+

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Анотація дисципліни

Сучасні економічні відносини України з зовнішнім світом знаходяться у стані переходу від старої системи організації зовнішньоекономічних зв'язків, орієнтованої, переважно, на експорт сировини, до нової, пов'язаної з пошуком шляхів ефективного експорту товарів, інтегрування у світову спільноту, зі встановленням сталих торговельних зв'язків з іншими країнами, з підвищенням ролі міжурядових організацій у досягненні колективної безпеки і, звичайно, з забезпеченням надійного захисту своїх національних інтересів в умовах швидко змінюваного зовнішнього середовища.

На сьогодні зовнішньоекономічна діяльність є одним з найважливіших напрямів розвитку економіки України. Завдяки їй забезпечується потреби країн в невиснажених ресурсах: сировині, паливі, енергоносіях, фінансових та трудових ресурсах. Разом з тим зовнішньоекономічна діяльність є суттєвим джерелом надходження коштів до державного бюджету. Це обумовлює зростаючий інтерес до вивчення питань, що пов'язані із здійсненням зовнішньоекономічної діяльності.

Змістовий модуль 1. Зовнішньоекономічна діяльність: суб'єкти види та показники розвитку. Регулювання та управління зовнішньоекономічною діяльністю в Україні.

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.

Характеристика категорій зовнішньоекономічної сфери та їх взаємозв'язки. Функції зовнішньоекономічної діяльності. Напрями впливу зовнішньоекономічного чинника на національну економіку.

Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність», основні види та форми зовнішньоекономічної діяльності. Причини і передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Поняття об'єктів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Місце дисципліни в системі загальноосвітніх і професійно орієнтованих дисциплін. Актуальність та практична спрямованість дисципліни, її структура і послідовність вивчення.

Тема 2. Стан і головні напрями розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Зовнішньоекономічна політика держави. Сучасні концептуальні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України в контексті реалізації національних економічних інтересів. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні.

Аналіз та оцінка сучасного стану ЗЕД України. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни: абсолютні (обсяг та динаміка зовнішнього товарообігу; торговельне сальдо; генеральна торгівля), відносні (індекси динаміки експорту та імпорту, коефіцієнт покриття імпорту експортом, індекс концентрації експорту, індекс «умов торгівлі», індекс імпортової залежності країни, індекс чистої торгівлі), показники структури (індекс диверсифікації експорту/імпорту, частка продукції обробної промисловості в загальному обсязі експорту продукції, індекс географічної концентрації експорту/імпорту); показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічної діяльності країни. Платіжний баланс України, його структура та характеристика.

Тема 3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.

Мета і завдання створення спеціальних економічних зон. Світовий досвід використання режимів спеціальних економічних зон. Пільги, що надаються на території ВЕЗ. Класифікація та характеристика видів вільних економічних зон: експортно-виробничих, туристсько-рекреаційних ВЕЗ, вільних портів, технопарків, технополісів і бізнес-інкубаторів. Основні офшорні юрисдикції. Офшорні компанії. Цілі використання офшорних компаній. Основні види офшорної компанії. Співпраця офшорної та офшорної компанії. Діяльність офшорних банків. Регулювання співпраці українських результатів з офшорними компаніями. Законодавчі обмеження щодо співпраці з офшорами.

Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньо- економічної діяльності.

Сутність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи України: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів: експорту, імпорту, транзиту, реекспорту, реімпорту, тимчасового ввезення (вивезення), переробки на митній території України, переробки поза межами митної території України, знищення і руйнування, магазину безмитної торгівлі, митного складу, спеціальної митної зони, відмови та користь держави. Товарна номенклатура ЗЕД. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. Мета і сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів «Incoterms 2000». Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.

Тема 5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Нетарифні засоби регулювання, їх класифікація і характеристика. Механізм впливу нетарифних засобів регулювання на економіку країни. Інструменти нетарифного регулювання. Кількісні обмеження: ліцензування і квотування. Класифікація квот за напрямом дії та масштабом охоплення. Порівняльний аналіз ефективності застосування імпорту тарифу та імпортової квоти. Перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню. Види та способи розподілу ліцензій. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій. Фінансові засоби нетарифного регулювання: експортні кредити, експортні субсидії, імпортні депозити. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам. Нарахування антидемпінгового та компенсаційного мита. Сертифікація, стандартизація, технічні бар'єри, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, вимоги щодо упакування та маркування товарів. Сутність політики державних закупівель.

Тема 6. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Поняття валютної політики держави та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. Валюта, валютний курс, валютні цінності. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Система валютного контролю. Види валютних операцій. Обмеження щодо перевезення та пересилання валютних цінностей. Українська міжбанківська валютна біржа та її функції. Механізм проведення торгів іноземною валютою.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації зовнішньоторговельних операцій та функціональне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Тема 1. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.

Передумови і мотивація виходу підприємств на зовнішні ринки. Пошук та вибір партнера. Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішні ринки. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. Прямий і непрямий експорт. Спільне підприємництво та пряме іноземне інвестування як форми виходу підприємства на зовнішні ринки. Умови функціонування підприємств на зовнішніх ринках. Вивчення й аналіз умов ринку.

Дослідження потенційних можливостей фірми при виході на зовнішні ринки. Способи встановлення контактів з потенційним партнером.

Тема 2. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів.

Умови контракту: обов'язкові та додаткові. Зміст і характеристика основних умов контракту. Преамбула. Предмет контракту. Кількість та якість товару в контракті. Базисні умови поставки. Термін і дата постачання. Пакування і маркування. Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів. Валюта ціни і валюта платежу.

Порядок приймання товару. Рекламації і санкції. Арбітраж. Форс-мажорні обставини. Інші умови.

Тема 3. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.

Зовнішньоторговельна ціна: сутність поняття, функції, класифікація зовнішньоторговельних цін. Цінова політика підприємства, обґрунтування зовнішньоторговельних цін. Основні фактори ціноутворення в ЗЕД. Принципи визначення світових цін. Трансфертні ціни: сутність, функції. Особливості трансферного ціноутворення.

Ціноутворення в електронній торгівлі. Специфіка формування цін на сировинні товари, готові вироби. Етапи формування контрактної ціни. Рівень ціни, базис ціни, одиниця виміру ціни. Способи фіксації цін. Цінові знижки і надбавки.

Тема 4. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування.

Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування у сфері ЗЕД. Форми розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, платіж за відкритим рахунком, банківський переказ. Види і засоби платежу. Готівковий платіж, авансовий платіж, платіж у кредит. Вексель, чек. Основні види банківських послуг у сфері ЗЕД.

Документальне оформлення банківських операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності: депозитних, розрахункових, валюто обмінних та кредитних операцій. Кореспондентські відносини у сфері ЗЕД. Форми кредитування експортерів та імпортерів. Платіжні системи: SWIFT, CHIPS. Система клірингу. Оцінка надійності та вибір комерційних банків суб'єктами ЗЕД.

Тема 5. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку.

Сутність та види посередницької діяльності. Характеристика посередників за обсягом повноважень та за місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках. Агенти, представники, брокери, маклери. Угоди комісії, їх особливості. Угоди чистої комісії. Договір «делькредере». Угоди консигнації, особливості і можливості здійснення. Торгові агенти, агенти повірені: обов'язки, особливості, регулювання. Дистриб'ютори, дилери, їх на місце на ринку.

Прості агенти, агенти з правом «першої руки», монопольні (ексклюзивні) агенти. Регулювання посередницьких операцій в Україні.

Тема 6. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність та особливості компенсаційних угод. Класифікація угод зустрічної торгівлі. Операції натурального обміну. Операції, які передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих покупцем. Комерційна компенсація, зустрічі закупівлі, авансові закупівлі, угоди типу «світч», угоди типу «офсет», рамочні угоди, угоди позитивної зустрічної торгівлі, угоди щодо зворотного експорту, програми пов'язання імпорту та експорту і обов'язки, які передбачають участь інвестора в експорті товарів країни – імпортера. Операції в рамках промислового співробітництва. Співробітництво на комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг, операції з давальницькою сировиною.

Тема 7. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічній діяльності

Сутність та система регулювання міжнародних перевезень. Правове регулювання міжнародних перевезень, його види. Організація міжнародних перевезень. Фактори, що впливають на вибір виду транспорту. Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту: морських, залізничних, автомобільних, авіаційних. Товарно-транспортна документація. Формування ціни на транспортні послуги. Експедиторське обслуговування міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні коридори.

Тема 8. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування

Сутність та класифікація ризиків ЗЕД. Характеристика транспортних, комерційних, політичних, валютних, митних ризиків та ризиків у міжнародних розрахунках. Методи страхування ризиків у ЗЕД. Особливості самострахування. Способи транспортного страхування та умови страхування вантажів у ЗЕД.

Тема 9. Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності

Показники економічної ефективності експорту та імпорту, порядок їх розрахунку.

Розрахунок показників товарів виробничого призначення.

Розрахунок показника економічної ефективності імпорту товарів народного споживання.

Розрахунки показників економічної ефективності за співвідношенням цін на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Оцінка ефективності з використанням системи показників. Оцінка ефективності зовнішньоторговельних операцій в Україні.

**Структура навчальної дисципліни
Тематичний план**

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань	
	денна форма							заочна форма								
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.		
		у тому числі							у тому числі							
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Модуль 1. Зовнішньоекономічна діяльність: суб'єкти види та показники розвитку. Регулювання та управління зовнішньоекономічною діяльністю в Україні.																
Семестр 6																
Змістовий модуль 1.																
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.	6	1		1			4	7							7	АР: опитування, дискусія СР: ІР: презентація
Тема 2. Стан і головні напрями розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.	6	1		1			4	8	1						7	АР: опитування, дискусія СР: ІР: доповідь
Тема 3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.	7	1		1			5	7							7	АР: опитування СР: аналіз ВЕЗ
Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	7	1		1			5	8			1				7	АР: опитування, аналіз практики СР: розробка схем ІР: доповідь
Тема 5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	7	1		1			5	8			1				7	АР: опитування СР: ІР: порівняльний аналіз тарифів Розв'язування тестових завдань

Тема 6. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.	10	2		2			6	7	1					6	АР: опитування СР: ІР: доповідь Розв'язування тестових завдань
Модульний контроль	2			2											АР: тестування
Разом за змістовим модулем 1	43	7		7			29	45	2					41	
Семестр 6															
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації зовнішньоторговельних операцій та функціональне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства															
Тема 1. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.	5	1		1			3	15						5	АР: опитування, дискусія СР: огляд додаткової літератури ІР: презентація
Тема 2. Структура І зміст зовнішньоекономічних контрактів.	5	1		1			3	5						5	АР: опитування, обговорення СР: ІР: складання контракту
Тема 3. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.	5	1		1			3	6	1					5	АР: опитування, дискусія СР: рецензування ІР: розв'язування задач
Тема 4. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування.	5	1		1			3	6				1		5	АР: опитування, обговорення СР: ІР: Розв'язування тестових завдань
Тема 5. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку.	5	1		1			3	4						4	АР: опитування СР: опрацювання додаткової літератури ІР: Розв'язування тестових завдань
Тема 6. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності.	6	1		1			4	4						4	АР: опитування, дискусія СР: огляд додаткової літератури ІР: презентація

Тема 7. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.	5	1		1			3	4					4	АР: опитування, тест СР: опрацювання додаткової літератури ІР:
Тема 8. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування.	6	1		1			4	4					4	АР: опитування, дискусія СР: рецензування ІР: Розв'язування тестових завдань
Тема 9. Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності	5	1		1			3	5			1		4	АР: опитування, Розв'язування тестових завдань СР: аналіз практики ІР:
Модульний контроль	2			2										АР: комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	47	9		9			29	45	2		2		41	
Усього за модулем 1,2	90	16		16			58	90	4		4		82	
Модуль 2														
ІНДЗ														
Усього годин	90	16		16			58	90	4		4		82	

ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес у інституті реалізується в таких формах: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, практики, контрольні заходи, самостійна робота.

Основними видами навчальних занять є: лекції, практичні, семінарські заняття, комп'ютерний практикум та консультації.

Лекція – основний вид навчальних занять, призначених для викладення теоретичного матеріалу. Тематика лекцій визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому студенти під керівництвом викладача шляхом виконання певних відповідно сформульованих завдань закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають умінь та навичок їх практичного застосування.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організує дискусію з попередньо визначених проблем. На підставі індивідуальних завдань (рефератів) студенти готують тези виступів з цих проблем.

Індивідуальне навчальне заняття – проводиться з окремими студентами, які виявили особливі здібності в навчанні та схильність до науково-дослідної роботи і творчої діяльності з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуального творчого обдарування, а також зі студентами, які мають певні проблеми (відставання у навчанні). Індивідуальні навчальні заняття організовуються у позанавчальний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Консультація – вид навчального заняття, на якому студент отримує від викладача відповіді на конкретні питання або пояснення окремих теоретичних положень чи їх практичного використання. Під час підготовки до екзаменів (семестрових, державних) проводяться групові консультації.

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Практика є необхідним компонентом підготовки фахівців певного освітньо-кваліфікаційного рівня. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації: а) словесні: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда; б) наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; в) практичні: вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Рекомендована література

Основна

1. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 384 с.
2. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991р. №959-ХП// Відомості Верховної Ради України: – № 29. – 378 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник/Ю.В. Макогон, В.С. Рижиков, С.В. Касьянок, О.О. Коваленко, В.М. Грідасов, С.В. Чемерис, А.В. Гончарова (За ред. д. е.н., проф. Ю.В. Макогона. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 424 с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Підручник для вузів/ І.В. Багорова, Н.І. Редіна, В.Є. Власюк, О.О.Гетьман; За ред. д. е. н., проф. І.В. Багрової. Київ, Центр навчальної літератури, 2004. – 580 с.
5. Кириченко О.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2002. – 384 с.
6. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 384 с.
7. Сук Л.К. облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. для дистанційного навчання/ Л.К. Сук, П.Л. Сук. – К.: Університет «Україна», 2006. – 273с.

Допоміжна

1. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учеб. пособие. – М.: ИВЦ «Маркетинг», 1997. – 196 с.
2. Алексеев И.С. Внешнеэкономическая деятельность / И.С. Алексеев. – М.: Дашков и К, 2009. – 324с.
3. Баринов В.А. Внешнеэкономическая деятельность / В.А. Баринов. – М.: Форум, 2009. – 192 с.
4. Бровкова Е.Г., Продиус И.П. Внешнеэкономическая деятельность: Учебное пособие. – К.: Сирин, 2000 г. – 196 с.

5. Внешнеэкономическая деятельность предприятия. – М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1995.
6. Георгіаді Н.Г. основи зовнішньоекономічної діяльності: теоретичні основи і прикладні аспекти: навч.-метод. посіб. / Н.Г. Георгіаді. – Л.: Інтелект-Захід, 2006. – 260 с.
7. Герчикова И.Н. Менеджмент: Учебник- М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1995.
8. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності. Підручник/ О.П. Гребельник. – вид. 3-тє перероб та допов. – Цент навч. літ., 2008. – 432с.
9. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2002.
10. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб./М.І. Дідківський. – К.: Знання, 2006. – 462 с.
11. Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч. посіб./ кол. авт. В.В. Козик, Л.А. Панкова, Я.С. Карпак та ін. – К., 2004. – 608 с.
12. Кузнецов В.В. Предприятие во внешнеэкономических связях. – М.: Финансы и статистика, 1990.
13. Лысенков Ю.М., Педь И.В. Расчеты во внешней торговле /Под ред. Ю.М. Лысенкова. – К.: Вестник фондового рынка. – 2003. – 336 с.
14. Пазуха М.Д. Зовнішньоекономічна діяльність (загальні положення)/ М.Д. Пазуха. – К.: - Центр навч. літ-ри, 2008. – 230 с.
15. Покровская В.В. Международные коммерческие операции и их регламентация. Внешнеторговый практикум. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 326 с.
16. Ростовський Ю.М. Внешнеэкономическая деятельность/ Ю.М. Ростовський, В.Ю. Гречков. – М.: Магистр, 2008 – 592 с.
17. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції. Підручник/ Л.В. Руденко. – вид.2-ге, переробл. і допов. – К.: Центр навч. літ-ри, 2007. – 632 с.
18. С.А. Карпова и др. Основы внешнеэкономических связей. – Днепропетровск, НметАУ, 1994.

19. Синецкий Б.И. Внешнеэкономические связи. Организация и техника. – М.: 1989.
20. Смитиенко Б.М. Внешнеэкономическая деятельность: ученик/ Б.М. Смитиенко, В.К. Поспелов. – 6-е изд. – М., 2009. – 324 с.
21. Сміяна Л.С. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності/ П.С. Сміяна. – К.: КНТ. 2008. – 416с.
22. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посібник / Під заг. редакцією А.І. Кредісова / Пер. з рос. Н.Кіт, К. Серажим. – К.: 1997. – 448 с.

7.3. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України // Верховна Рада України.
URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
2. Президент України // Документи.
URL:<http://www.president.gov.ua/documents/all>.
3. Урядовий портал // Нормативно-правова база.
URL:<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/npd/search>.

Тематика ІНДЗ

1. Розвиток нових форм і напрямків зовнішньоекономічних зв'язків в Україні.
2. Політика вільної торгівлі і протекціонізм
3. Методи стимулювання експорту
4. Сутність та принципи митно-тарифного регулювання ЗЕД в Україні. Митний тариф.
5. Організація системи митного контролю.
6. Порядок митного оформлення товарів. Декларування товарів.
7. Регулювання укладання міжнародних договорів купівлі-продажу
8. Проведення переговорів та укладання угод з іноземним партнером..
9. Контракти в міжнародній торгівлі
10. Переваги та недоліки залучення посередників у зовнішньоекономічній діяльності.
11. Цінові стратегії на зовнішньому ринку.
12. Хеджування, валютні опціони, ф'ючерсні операції.
13. Форми платежу у міжнародних розрахунках: готівка, авансовий платіж, платіж у кредит.
14. Умови та порядок створення підприємств за участю іноземних інвесторів в Україні. Організаційні аспекти діяльності спільних підприємств.

За погодженням з викладачем студент може запропонувати власну тему.

Теми самостійної роботи студентів

№ з/П	Назва теми	Кількість годин
1.	Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.	4
2.	Стан і головні напрями розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.	4
3.	Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.	5
4.	Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	5
5.	Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	5
6.	Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.	6
7.	Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.	3
8.	Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів.	3
9.	Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.	3
10.	Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування.	3
11.	Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку.	3
12.	Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності	4
13.	Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.	3
14.	Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування.	4
15.	Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності	3
Всього		58

КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

<p>Оцінювання досягнень студента</p>	<p>Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.</p> <p>За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.</p> <p>Модульний контроль: упродовж семестру за різні види роботи студент може отримати 60 балів.</p> <p>Семестровий (підсумковий) контроль: складається з оцінки за модульний контроль (не більше 60 балів) та оцінки за залік або іспит (не більше 40 балів).</p> <p>Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.</p> <p>Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на лекційних (до 2 балів), практичних (до 2 балів), виконання самостійної роботи (до 2 балів), індивідуальну роботу (до 10 балів), модульну контрольну роботу (до 25 балів).</p> <p>Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань оцінюється у 25 балів.</p> <p>Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (до 10 балів).</p>
--------------------------------------	--

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3 E			<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Крайні терміни складання та перескладання дисципліни	Перескладання здійснюється відповідно до графіка
Правила академічної доброчесності	Перевірка навчальних робіт на плагіат (згідно Положення про академічну доброчесність і Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах) - Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
Вимоги до відвідування	Пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т.ін.) можна відпрацювати, виконавши всі завдання, зазначені в інструкціях до практичних занять, переслати в електронному варіанті на електронну пошту або на платформі Moodle. Здобувачі вищої освіти можуть отримати електронні презентації лекцій і самостійно ознайомитись із матеріалом при об'єктивних причинах пропуску занять.

ПЕРЕВІРЕНО:

_____ (посада, звання)

_____ (_____)

(підпис)(прізвище та ініціали)

_____ 20__ р.